

از گوشه و کنار

هم‌زمان با مراسم وداع و تشییع رهبر شهید؛ تمامی ورودی‌های تهران از بامداد جمعه بسته می‌شوند

داد.به گزارش فرارو،ابوالفضل موسوی پورافزود:باپیش‌بینی حضور ۱۵ تا ۲۰ میلیون نفری،هیچ خودرویی از شهرستان‌ها اجازه ورود به پایتخت را نخواهد داشت و زائران فقط با مترو وارد شهر می‌شوند.

■ ■ ■

حکم پرونده «کنسرت کاروانسرا» هنوز قطعی نیست

مرکز رسانه قوه قضاییه در خصوص حکم پرونده «کنسرت کاروانسرا» اعلام کرد که حکم صادر شده قطعی نیست و در صورت قطعی شدن، اطلاع‌رسانی رسمی از سوی قوه قضاییه انجام خواهد شد.در این اطلاعیه آمده است: «در پی انتشار اخبار غیررسمی در رسانه‌های خارجی و فضای مجازی درباره صدور حکم بدوی برای پرستو احمدی و هشت نفر از دست‌اندر کاران و نوازندگان کنسرت «کاروانسرا»، خانه موسیقی ایران با توجه به محتوای این حکم غیر متعارف طی نامه‌ای خطاب به محمد یار پور، رئیس مرکز رسانه قوه قضاییه، خواستار رفع ابهام به وجود آمده درباره این خبر شد.در این نامه با اشاره به انتشار گسترده خبر صدور حکم بدوی شامل ۷۴ نفره شلاق تزعری، دو سال ممنوع‌الخروجی و دو سال ممنوعیت از فعالیت هنری برای افراد یادشده،از مرکز رسانه قوه قضاییه درخواست شده بود که در خصوص تأیید یا عدم تأیید اخبار منتشر شده اطلاع‌رسانی رسمی انجام دهد. خانه موسیقی ایران با تأکید بر ضرورت اطلاع‌رسانی شفاف و مستند،ابراز امیدواری می‌کندانتشار اطلاعات رسمی از سوی مراجع ذی‌صلاح، زمینه جلوگیری از گسترش اخبار غیررسمی و رفع ابهامات موجود را فراهم ساخته و موجبات تشویش اذهان جامعه هنری نشود.

■ ■ ■

اخراج دانشجوی امیرکبیر به دلیل اهانت به پرچم

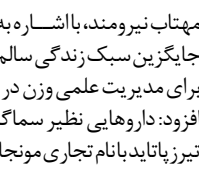

دانشگاه امیر کبیر از اخراج یک دانشجوی این دانشگاه به دلیل اهانت به پرچم جمهوری اسلامی ایران از دانشگاه صادر کرد.انجمن اسلامی دانشگاه امیر کبیر پیش‌تر در پیامی اعلام کرده بود که دست کم شش نفر در ماجرای آتش زدن پرچم جمهوری اسلامی ایران در اسفندماه نقش داشته‌اند. براساس اطلاعات به‌دست آمده،بررسی پرونده سایر افراد در جلسات آتی کمیته انضباطی ادامه خواهد یافت.

■ ■ ■

هشدار درباره مصرف خودسرانه داروهای لاغری

یک فوق تخصص غدد درون‌ریز و متابولیسم بالغین، نسبت به مصرف داروهای لاغری و تجویز آنها در اماکن غیر پزشکی هشدار داد.

مهابت نیرومند، با اشاره به اینکه داروهای لاغری نباید جایگزین سبک زندگی سالم شوند، گفت:این داروها برای برابری مدیریت علمی وزن در افراد واجد شرایط هستند. وی افزود: داروهایی نظیر سمالگولاید با نام تجاری اوزمپیک و تیرز پاتاید با نام تجاری مونجراو که در بازار ایران نیز با نام‌های مختلف یافت می‌شوند، در ابتدا برای درمان دیابت توسعه یافته بودند. این ترکیبات با افزایش ترشح انسولین، اثر قوی متابولیسم و مهار ترشح گلوکاگون، به کنترل دقیق قند خون کمک می‌کنند. نیرومند تأکید کرد: تجویز این داروها تحت هیچ شرایطی تصادفی نیست و بر اساس شاخص توده بدنی (BMI) و وجود عوامل خطر جانبی تعیین می‌شود. وی توضیح داد: افرادی با BMI بالاتر از ۳۰ که بدون نیاز به عوامل خطر اضافی، کاندیدای درمان هستند و افرادی با BMI بین ۲۷ تا ۳۰ که در کنار اضافه‌وزن، حداقل یک عامل خطر مانند فشار خون بالا، چربی خون، کبد چرب یا دیابت را نیز دارا باشند، کاندید مصرف این دارو با مشورت با پزشک هستند. نیرومند با هشدار نسبت به استفاده از این داروها برای هر نوع اضافه‌وزنی، تصریح کرد: این داروها برای افرادی که اضافه وزن آنها از حد مشخصی فراتر نرفته است، مناسب نیست.

■ ■ ■

وضعیت مبهم کارت‌های ملی هوشمند

رئیس سازمان ثبت احوال کشور با تأکید بر ضرورت تسریع در صدور کارت هوشمند ملی، گفت: سازمان ثبت احوال خود را در قبال مردم متعهد می‌داند و همه ظرفیت‌ها باید برای تسریع در فرآیند تولید و صدور کارت‌های هوشمند ملی به کار گرفته شود. به سازمان ثبت احوال کشور، محمد جمالو ادامه داد: فرآیند چاپ و تراشه‌گذاری کارت‌های هوشمند ملی باید با حداکثر ظرفیت و به صورت مستمر صورت گیرد تا بتوانیم در کوتاه‌ترین زمان ممکن پاسخگوی مطالبات مردم در این حوزه باشیم. وی با تأکید بر اهمیت کیفی‌ت در کنار سرعت ارائه خدمات، افزود: نظارت کیفی بر فرآیند تولید کارت هوشمند ملی باید با دقت و حساسیت بیشتری انجام شود تا ضمن تسریع در صدور کارت‌ها، کیفیت خدمات ارائه شده به شهروندان نیز ارتقا یابد و تعهدات سازمان در قبال مردم هر چه سریع‌تر محقق شود.

سازمان تبلیغات اسلامی در قبال هیأت‌ها و تربیون‌ها دقیقاً چه وظایفی دارد؟

محرم ۱۴۰۵؛ وغوغای مداح‌های پاکتی

سعیده علیپور

محرم امسال فقط ایام‌روژه، سینه‌زنی و نذری نبود. در کنار هزاران هیئت محلی که همچنان باهمان منطق قدیمی برگزار شدند، بخشی از تربیون‌ها چهره دیگری از خود نشان دادند؛ چهره‌ای که در آن زبان مرثیه گاهی جای خود را به زبان رجز، تهدید، تعیین تکلیف سیاسی و تحقیر مخالف می‌داد.

ویدئویی که از مراسمی در شهری منتشر شد و در آن مداحی با عباراتی درباره «تیغ و حلقوم»، رئیس‌جمهور را تهدید می‌کند، فقط یک حاشیه یا جمله‌ای تند نبود. این ویدئو نشانه مسیری است که سال‌هاست بخشی از مداحی طی می‌کند؛ فاصله گرفتن از ذاکری و مرثیه‌خوانی و تبدیل شدن به تربیونی سیاسی با مخاطبان انبوه، قدرت بسیج عاطفی بالا و سازوکار پاسخ‌گویی نامشخص.

اهمیت ماجرا فقط در تندی کلمات نیست. رئیس‌جمهور، خواه مورد پسند بخشی از جامعه باشد یا نه، مقام منتخب مردم و دومین مقام اجرایی کشور است. اما مسئله حتی از شخص رئیس‌جمهور نیز فراتر می‌رود. وقتی تهدید خشونت‌آمیز از تربیونی مذهبی و در مجلسی که به نام امام حسین برگزار شده بیان می‌شود، مرز نقد سیاسی، نفرت‌برانگیز و تهدید را گز می‌کند. حال سؤال اینجاست که در این میان چه نهادی باید تشخیص دهد که مداحان کی از مرز قانون گذشته‌اند؟

شوخی یا تهدید؟

واکنش وزارت کشور هم بر ابهام ماجرا افزود. سخنگوی این وزارت‌خانه گفت مداحی مورد بحث «قطعا شوخی»

گزارش

روایت چهار دهه چرخش برماجرای موتورسواری زنان در ایران

از «زین‌های تحریک‌کننده» تا «منع شرعی ندارد»

ششم تیرماه ۱۴۰۵، هادی صادقی، معاون قوه قضائیه، جمله‌ای گفت که اگر یک یادو دهه زودتر بیان می‌شد، احتمالاً موجی از اعتراض‌های حوزوی و سیاسی به راه می‌انداخت. به گزارش رویداد ۱۴، او اعلام کرد: «از نظر شرعی منعی برای موتورسواری زنان وجود ندارد و آنچه باعث احتیاط برخی فقها شده، دغدغه خدشه به حجاب و عفاف است که مختص موتورسواری نیست.»

صادقی البته بافاصله افزود هنوز قانونی برای صدور گواهی‌نامه موتورسیکلت به زنان تصویب نشده‌است؛ اما اگر چنین قانونی تصویب شود، قضاویه «موافق قطعی» آن خواهد بود.

اهمیت این سخنان فقط در موافقت یک مقام قضایی با موتورسواری زنان نیست. برای نخستین بار یکی از مسئولان ارشد قوه قضائیه رسماً اعلام کرده موتورسواری برای زنان منع شرعی ندارد.

این سواری زنان آغاز شد، از نظر به‌های عجیب درباره زین دوچرخه عبور کرد، به توقیف دوچرخه و بازداشت زنان موتورسوار رسید و سرانجام به جایی ختم شد که حتی رسانه‌های حوزوی نیز پذیرفتند نخستین زن روی موتور پی نرفته‌اشکالی ندارد.

آغاز ماجرا از اسب بود، نه موتورسیکلت

ریشه فقهی این مناقشه به سال‌هایی بازمی‌گردد که هنوز موتورسواری زنان به یک مطالبه اجتماعی تبدیل نشده بود. آیت‌الله علی خامنه‌ای در دهه ۱۳۷۰ در پاسخ به استفتایی درباره حضور زنان در رشته سوارکاری نوشت اسب‌سواری زنان در مجامع عمومی و در برابر نامحرم، در صورتی که موجب جلب نظر مردان، ایجاد فتنه و آسیب به عفت شود، باید ترک شود؛ اما اگر در منظر نامحرم نباشد، فی‌نفسه اشکالی ندارد. این پاسخ مستقیماً درباره موتورسیکلت یا دوچرخه نبود، اما بعدها به یکی از پایه‌های فقهی محدودیت سواری زنان تبدیل شد. وجه مشترک «تنشستن بر زین» و دیده شدن زن در فضای عمومی بود.

از دل این نگاه، الگویی پدید آمد که تا سال‌ها بر بحث دوچرخه‌سواری و موتورسواری زنان سایه انداخت؛ اصل عمل در خلوت ممکن بود، مجاز باشد، اما همین عمل در خیابان به‌دلیل نگاه نامحرم، جلب توجه، تریج با احتمال مفسده می‌توانست ممنوع شود.

باین حال، هیچ قانون مستقلی در آن سال‌ها نوشته‌نشد که بگوید زن حق نشستن پشت فرمان موتورسیکلت را ندارد. ممنوعیت عملی از دو مسیر شکل گرفت: فتاوا و برخورد‌های مرتبط با عفاف عمومی از یک سو و صادر نشدن گواهی‌نامه برای زنان از سوی دیگر.

سال ۱۳۸۹: دوچرخه زودتر از موتور به خیابان رسید

در پایان دهه ۱۳۸۰ هنوز مطالبه صدور گواهی‌نامه موتورسیکلت برای زنان جدی نشده بود. نخستین میدان مناقشه، دوچرخه بود؛ وسیله‌ای که زنان بدون نیاز به گواهی‌نامه می‌توانستند از آن استفاده کنند و به همین دلیل زودتر وارد خیابان شد. در سال ۱۳۸۹، برخورد نیروی انتظامی تهران با شمارای زنان دوچرخه‌سوار، موضوع

اخلاقی درباره عدالت و مسئولیت، بلکه به‌انبار برچسبی برای حذف رقیب تقلیل پیدامی‌کند.

از ذاکر تارسانه

مداح امروز فقط فردی نیست که در پایسان منبر نوحه بخواند. بخشی از مداحان سه‌چهره‌های رسانه‌ای بدل شده‌اند؛ دارای صفحه‌های پر مخاطب، شبکه هواداری، ارتباط با نهادها و توان اثرگذاری بسر احساسات جمعی. این تحول، خودبه‌خود منفی نیست. مداحی می‌تواند حامل شعر، ادبیات، همدلی و حتی آگاهی اجتماعی باشد. بسیاری از هیئت‌ها در بحران‌های طبیعی، فقر، بیماری و آسیب‌های اجتماعی نقش حمایتی ایفا کرده‌اند.

اما درست‌به دلیل همین نفوذ، پرسش از مسئولیت‌پذیری اهمیت بیشتری پیدا می‌کند. هر قدر تربیون بزرگ‌تر باشد، هزینه‌بی‌پاسخ ماندن آن هم بیشتر است. سازمان هیئت و تشکل‌های دینی، که زیرمجموعه سازمان تبلیغات اسلامی فعالیت می‌کند، خود را مأموریت‌هایی مانند صدور مجوز، نظارت و پیگیری تخلفات احتمالی هیئت‌ها و مداحان سخن‌گفته‌است. در طرح پایش اطلاعات نم‌اندندو در بسیج اجتماعی، کمک‌سانی و رخدادهای سیاسی نقش ایفا کردند. بنابراین، مسئله ورود سیاست‌به‌هیئت نیست. مسئله آنجاست که سیاست از حوزه نقد و گفت‌وگو خارج می‌شود و با زبان تکفیر، تحقیر و تهدید جایگزین اخلاق دینی می‌شود.

محرم ۱۴۰۵ این شاکر را عیان‌تر کرد. در روایت‌هایی که از مراسم امسال منتشر شد، دو تصویر متفاوت را کنار هم گذاشت: در یک سو، هیئت‌ها و دسته‌هایی که سوگ را به همدلی و بازخوانی دردهای جمعی پیوند زدند؛ در سوی دیگر، تربیون‌هایی که رقابت‌های سیاسی روز را با نهادها و واژگان کربلا صورت‌بندی کردند. در این صورت‌بندی، مخالف سیاسی به‌سادگی در جایگاه «یزید زمان»، «بی‌بصیرت»، «منافق» یا مانع‌حق می‌نشیند. وقتی زبان سیاست چنین مطلق می‌شود، نه جایی برای اختلاف‌نظر باقی می‌ماند و نه مجالی برای آن که مخاطب، بدون متهم شدن به بی‌دینی یا خیانت، تصمیمی سیاسی را نقد کند. در چنین وضعی، کربلا نه به مثابه تجربه‌ای

محرم همیشه با مفاهیمی چون شهادت، مقاومت و ایستادگی پیوند داشته‌است، اما تفاوت بزرگی وجود دارد میان روایت تاریخی از مقاومت و آوردن سلاح به صحنه عزاداری امروز. این تصویر چه پیامی برای جمعیت حاضر، به‌ویژه نوجوانان، دارد؟ آیا قرار است سوگ حسینی به زبان همدلی و دادخواهی ترجمه شود یا به نمایش قدرت و تهدید؟

سلاح، مداحی انتخاباتی و تربیون قدرت

تصویر منتشر شده از یکی از هیئت‌های تهران، مردانی را نشان می‌دهد که در میان سخنانشان همان قدر پاسخ‌گو باشند که

از دیگران مطالبه پاسخ‌گویی می‌کنند؟

اگر پاسخ منفی باشد، مشکل فقط یک جمله تند یک پاسخ ویدئوی ویرال شده نیست؛ مشکل، تربیونی است که قدرت

دارد، مخاطب دارد، اثر دارد، اما هنوز برای مسئولیتش قاعده‌ای روشن و عملی ندارد.

سلاح به مراسم عزاداری امروز تفاوتی جدی است. آیا قرار است سوگ حسینی به زبان همدلی و عدالت‌خواهی بیان شود یا به زبان تهدید و قدرت‌نمایی؟

هم‌زمان با انتشار ویدئوی سیدرضا نریمانی در تهدید رئیس‌جمهور در مراسم محرم ویدئوی دیگری از مداحی انتخاباتی او برای سعید جلیلی در انتخابات ریاست‌جمهوری ۱۳۹۲ نیز دوباره باز نشر شد. این تصاویر و ویدئوها نشان می‌دهد بخشی از مداحی، از مرثیه‌خوانی صرف فاصله گرفته و به تربیونی برای حضور در رقابت‌های سیاسی بدل شده‌است.

در واقع مسئله فقط موضع سیاسی یک مداح نیست. هر چه مداحان به منابع مالی، تربیون‌های رسمی و صاحبان قدرت نزدیک‌تر شوند، امکان استفاده از سرمایه عاطفی محرم برای ساختن موقعیت شخصی و سیاسی بیشتر می‌شود.

در این وضعیت، مراسمی که باید محل سوگواری و یادآوری عدالت باشد، گاه به سکوی برای اعلام وفاداری، کسب نفوذ و حذف رقیب تبدیل می‌شود.

پس از انتشار این ویدئوها، کاربری با نام فریدون فیاضی در شبکه ایکس، نریمانی را «پاکت‌بگیر» خواند. این اتهام بدون سند مالی قابل طرح به‌عنوان واقعیت نیست؛ اما بازتاب گسترده آن نشان می‌دهد پرسش درباره منابع مالی هیئت‌های بزرگ، دستمزد مداحان مشهور و حمایت‌های نهادی جدی است. تا زمانی که این مناسبات شفاف نباشد، محرم می‌تواند به سراسر مایه‌های کم‌هزینه برای کسانی تبدیل شود که از شور مذهبی مردم، برای افزایش وزن سیاسی و اجتماعی خود بهره می‌گیرند.

محرم مردم، نه محرم تربیون‌ها
با این حال محرم هنوز برای بسیاری از مردم، همان شبکه قدیمی همیاری است: جمع کردن پول برای درمان همسایه، یختن غذا برای رهگذر، تهیه چیزی به کمک به خانواده زندانسان، عزاداری در کوچه‌ها و باز تولید پیوندهای محلی. این شور، نه‌تنها به تهدید دارد و نه به تحقیر مخالف. اما همین تجربه مردمی، با تربیون‌های پر صدا و سیاست‌زده آسیب می‌بیند. هر بار که مداحی از بالای منبر برای یک مقام رسمی خط‌ونشان می‌کشد، هر بار که اختلاف سیاسی با برچسب دینی بسته‌بندی می‌شود و هر بار که نهاد ناظر به جای کسی که مداحی است، توصیه‌ای کلی می‌سندد می‌کند، بخشی از سرمایه معنوی محرم خرج نزاعی می‌شود که نه به سود دین است و نه به سود جامعه.

پرسش اصلی پس از محرم ۱۴۰۵ ساده اما جدی است: آیا کسانی که از تربیون عاشورا سخن می‌گویند، حاضرند برای سخنانشان همان قدر پاسخ‌گو باشند که از دیگران مطالبه پاسخ‌گویی می‌کنند؟ اگر پاسخ منفی باشد، مشکل فقط یک جمله تند یک پاسخ ویدئوی ویرال شده نیست؛ مشکل، تربیونی است که قدرت دارد، مخاطب دارد، اثر دارد، اما هنوز برای مسئولیتش قاعده‌ای روشن و عملی ندارد.

و در اقدامی «ناپسند و مخالف ارزش‌ها و هنجارهای جامعه و انقلاب» موتورسواری کرده‌اند.

جامعه‌شناسان در آن زمان در دفاع از این برخورد به باشگاه خبرنگاران جوان، خبرگزاری صدا و سیما گفت عرف جامعه هنوز موتورسواری زنان را نپذیرفته و چنین عملی به‌دلیل جلب توجه می‌تواند زمینه‌بروز رفتارهای هنجار شکنانه را فراهم کند. همان سال مجموعه‌ای از استفتانات مراجع دیگر منتشر شد و طیفی از مخالفت‌های شرعی را کنار یکدیگر قرار داد.

در پاسخ‌های متنسب به آیت‌الله خامنه‌ای، بر اجتناب زنان از کاری که موجب جلب توجه نامحرم می‌شود تأکید شده بود. آیت‌الله صافی گلپایگانی ورزش‌های نمایشی زنان در معابر عمومی را خلاف عفت و زمینه‌ساز مفاسد می‌دانست. آیت‌الله مکارم شیرازی به‌دلیل «پیامدهای سوء اجتماعی و اخلاقی» توصیه به پرهیز می‌کرد.

در پاسخ‌های آیت‌الله سیستانی، دیده شدن در برابر نامحرم تنها زمانی مسئله‌ساز معرفی شده بود که وضعیت زن تحرک کند. آیت‌الله هجیت بر عملی‌را که زمینه فساد ایجاد کند حرام می‌دانست و آیت‌الله سبحانی نیز دوچرخه‌سواری و موتورسواری عمومی زنان را زمینه‌ساز گناه معرفی می‌کرد.

این پاسخ‌ها یکسان نبودند. برخی از منع عمومی سخن می‌گفتند و برخی حکم را به جلب توجه، تحریک یا مفسده مشروط می‌کردند. باین حال در فضای عمومی، تفاوت میان این فتاوا کمتر دیده می‌شد و خروجی عملی آن‌ها عمدتاً یک چیز بود: زنان در خیابان سوار نشوند.

در شهریور ۱۳۹۵ نیز پاسخی در پایگاه اطلاع‌رسانی رهبر جمهوری اسلامی منتشر شد که دوچرخه‌سواری زنان در مجامع عمومی و در معرض دید نامحرم را حرام اعلام می‌کرد. این پاسخ تا سال‌ها یکی از اصلی‌ترین مستندات مخالفان دوچرخه‌سواری و موتورسواری زنان بود.

در سال ۱۳۹۷ خبرگزاری حوزه گزارشی علیه دوچرخه‌سواری و موتورسواری زنان منتشر کرد و برای توجیه آن به آیات ۳۲ و ۳۳ سوره احزاب استناد کرده آیاتی که زنان پیامبر را به ماندن در خانه و پرهیز از تریج توصیه می‌کند. یونسندۀ گزارش از این آیات نتیجه گرفته بود که موتورسواری و دوچرخه‌سواری زنان موجب جلب نگاه مردان، فساد اجتماعی و آسیب به عفت آنان می‌شود و باید ترک شود.